

Ööbussiga sõitjate küsitluse kokkuvõte

Tallinna Strateegiakeskus
2023

Ööbusside pilootprojekt

Ööbussid alustasid Tallinnas pilootprojekti raames sõitmist 2023. a mai keskpaigast. Testimise periood kestab oktoobri lõpuni.

Bussid sõidavad reedel, laupäeval ja pühapäeval. Väljumised Balti-Jaamast toimuvad iga poole tunni tagant kell 00:30 kuni 05:00. Sõidab neli liini – Mustamäe, Väike-Õismäe, Pelguranna ja Priisle suunal.

**TALLINNAS SÕIDAVAD
NÜÜD ÖÖBUSSID!**

Nr 91 Balti jaam – Mustamäe – Balti jaam
Nr 92 Balti jaam – Väike-Õismäe – Balti jaam
Nr 93 Balti jaam – Pelguranna – Balti jaam
Nr 94 Balti jaam – Priisle – Balti jaam

 Tallinn

Vaata sõiduplaani:
transport.tallinn.ee/#nightbus

Sõitjate küsitlemise metoodika

- ✓ Ööbussiga sõitjate küsitlemine toimus neljal augusti nädalavahetusel. Küsitleti reede öösel vastu laupäeva ja laupäeva öösel vastu pühapäeva (kokku 6 ööl).
- ✓ Ühe öö jooksul tehti küsitlust 2-4 liini peal bussiga kaasa sõites, 2-3 tunni jooksul. Intensiivsemalt küsitleti nendel aegadel, kui oli rohkem sõitjaid ehk laupäeval ning varasematel väljumistel (3:00-st hilisemaid väljumisi ei kaasatud).
- ✓ Osales kuus küsitajat, kes töötasid graafiku alusel. Graafik arvestas erinevate päevade, väljumise kellaaegade ja liinidega.
- ✓ Küsitaja poolt täidetav ankeet koosnes 14 küsimusest.
- ✓ Küsitluse eesmärk oli saada võimalikult varieeruv pilt erinevatest ööbussiga sõitjatest ja nende kogemustest. Valim ei ole esinduslik ning ei võimalda üldistamist kõikidele sõitjatele.
- ✓ Andmekogumine toimus Tallinna ööelu nõuniku, Tallinna Strateegiakeskuse ja keskuse praktikantide koostöös. Kokkuvõtte koostasid: Aire Trummal (Tallinna Strateegiakeskus), Valter Pärn (praktikant Tallinna Ülikoolist).

Küsitletute arv liinide, päevade, kellaaegade ja bussi sõidusuuna lõikes

		n	%
Liin	91 - Mustamäe	80	26,8
	92 - Väike-Õismäe	76	25,4
	93 - Pelguranna	76	25,4
	94 - Priisle	67	22,4
Päev	Laupäev (reede öö vastu laupäeva)	175	58,5
	Pühapäev (laupäeva öö vastu pühapäeva)	124	41,5
Kell	Väljumine 00:30 ja 01:00	130	43,5
	Väljumine 01:30 ja 02:00	100	33,4
	Väljumine 02:30 ja 03:00	69	23,1
Sõidusuund	Linnaossa	238	79,6
	Balti-Jaama	61	20,4
KOKKU		299	100,0

Küsitletud sõitjad

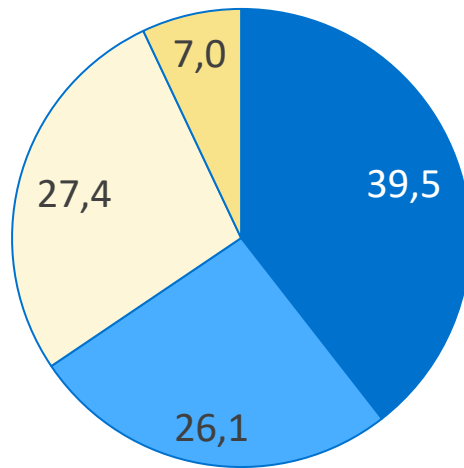
- ✓ Küsitlaja pöördus kas järjest kõigi sõitjate poole, kes parasjagu bussis viibisid, või valis soo ja vanuse alusel erinevaid sõitjad, kui bussis oli rohkem inimesi.
- ✓ Kokku küsitleti 299 sõitjat. Nende seas oli mehi naistest mõnevõrra rohkem. Domineeris vanusrühm 18-29 eluaastat. Kõige noorem vastaja oli 15-aastane ning kõige vanem 72-aastane.
- ✓ 41 küsitletut olid alaealised. Nende seas oli umbes pooleks noormehi ja neidusid ning nad sattusid küsitlusse erinevatel liinidel, päevadel ning kellaaegadel.
- ✓ Kümnendik (11%) küsitletutest olid väljapoolt Tallinna. Küsitlemine toimus vastavalt vajadusele eesti, vene või inglise keeles. Eestikeelseid küsitlusi oli kokku 195, venekeelseid 81 ja ingliskeelseid 23.

Küsitletute jaotus soo, vanuse ja elukoha lõikes

		n	%
Sugu	Naine	131	43,8
	Mees	168	56,2
Vanusrühm	15-17	41	13,9
	18-29	176	59,5
	30-49	64	21,6
	50 ja vanem	15	5,1
	Vanus teadmata	3	
Elukoht	Tallinn	266	89,0
	Tallinna lähiümbrus	16	5,4
	Muu Eesti	13	4,3
	Välismaa	4	1,3
KOKKU		299	100,0

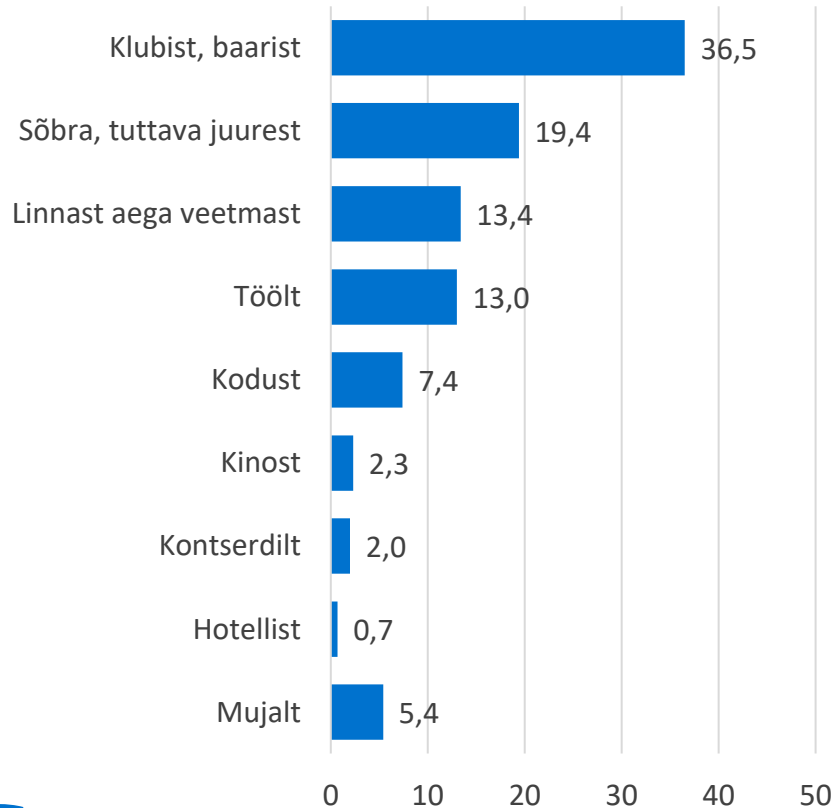
Ööbussiga sõitmise sagedus

- ✓ Kõige suurem osakaal küsitletud sõitjatest (40%) olid ööbussis esimest korda ning kolmandik (34%) olid sõitnud üle kolme korra.
- ✓ Korduvaid sõitjaid oli mõnevõrra rohkem meeste ja kuni 29-aastaste vastajate hulgas.

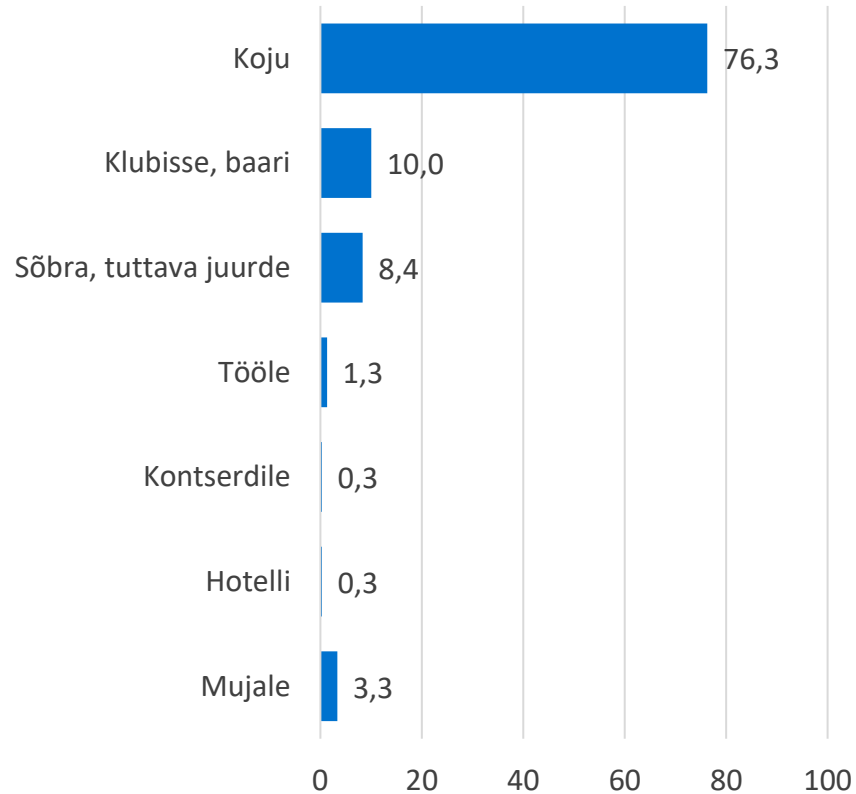
- Esimest korda
- Paar-kolm korda
- Mitmeid kordi
- Iga või pea iga nädalavahetus

Kohad, kust ööbussiga sõitjad tulevad

- ✓ Kõige suurem osa küsitletud sõitjatest tulid klubist/baarist või sõbra/tuttava juurest. Töölt tulijaid oli üle kümnendiku.
- ✓ Tulemus erineb olenevalt sõidusuunast. Linnaosa suunas sõitjad tulid eelkõige klubist/baarist ja Balti-Jaama suunas sõitjad eelkõige sõbra/tuttava juurest või kodust.
- ✓ Vastus „linnast aega veetmast“ on juurde kodeeritud „muu“ vastuse täpsustuste alt, kuna seda esines omajagu. Linnas aja veetmist mainisid rohkem alaealised noored (15-17-aastased).
- ✓ „Muu“ vastuse all märgiti veel nt: ürituselt, peolt, restoranist, poest, pargist jm.

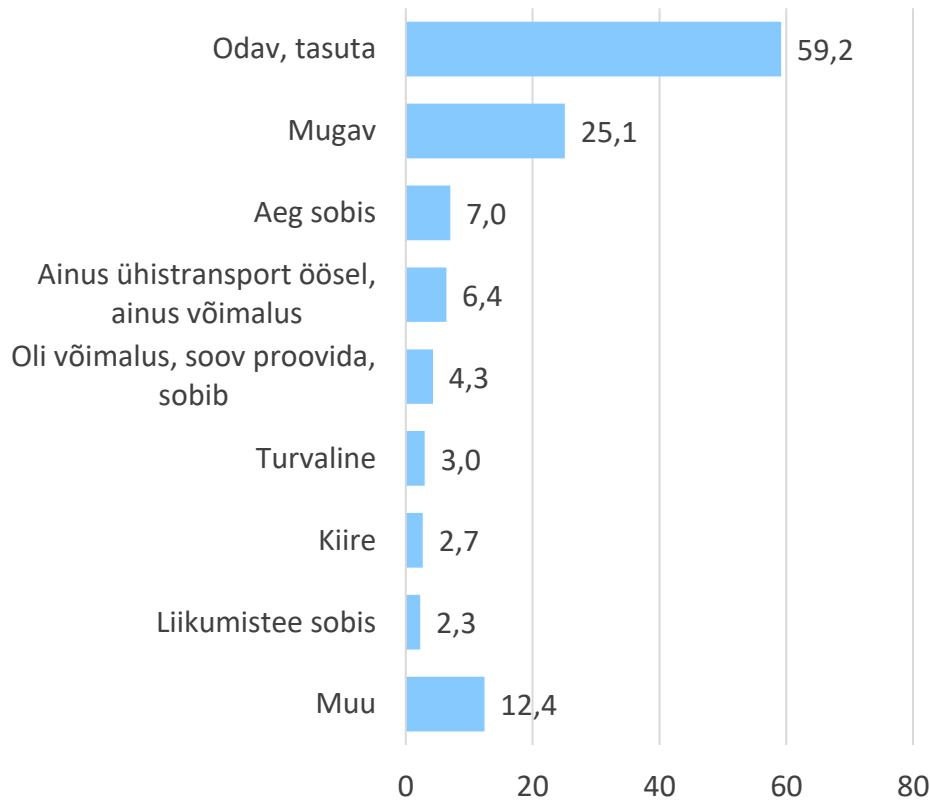
Kohad, kuhu ööbussiga sõitjad lähevad

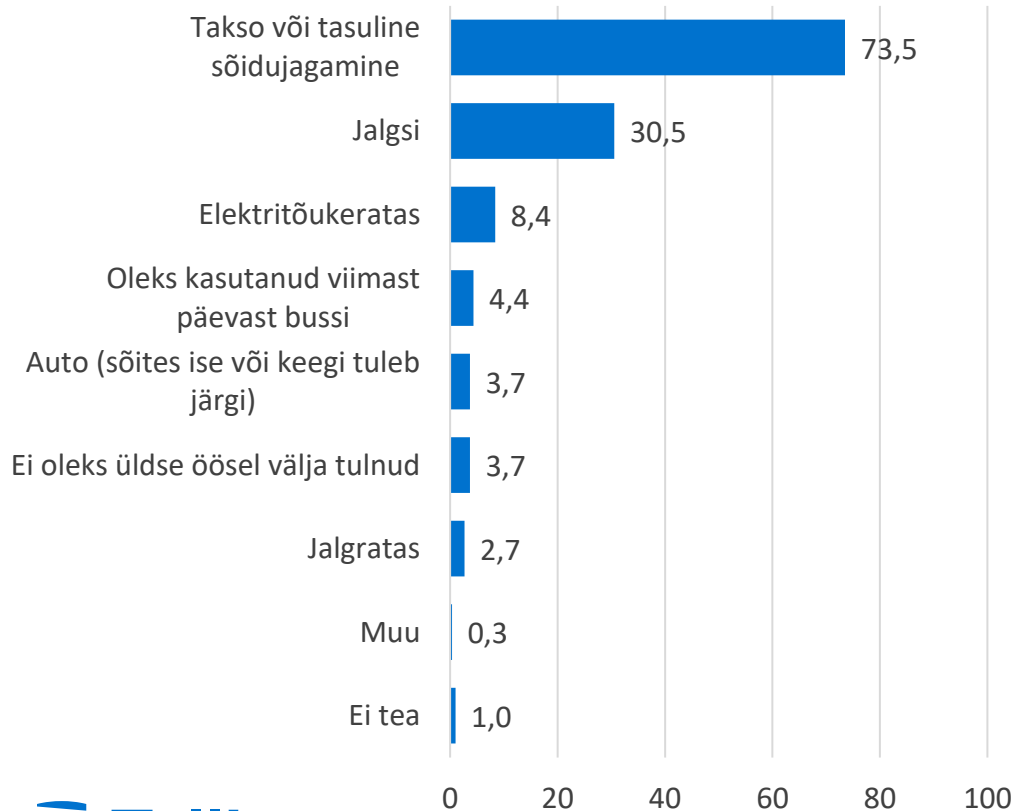
- ✓ Kolmveerand küsitletud sõitjatest läksid koju. Balti-Jaama suunas sõitjad märkisid peale kodu rohkem ka klubisse/baari minemist.
- ✓ „Muu“ vastuse all märgiti veel nt: linna aega veetma, sõbrale järgi, üritusele.

Ööbussi kasutamise põhjused

- ✓ Sõitjatel uuriti lahtise vastuse vormis, miks nad on erinevate liikumisvõimaluste hulgast just ööbussi valinud. Esitatud on kodeeritud vastused.
- ✓ Kõige rohkem toodi esile, et buss on tasuta/odav ning mugav.
- ✓ „Muu“ vastuse alla on kodeeritud veel nt: tuli esimese vastena Google Mapsist otsides, ei jaksanud jalutada, keskkonnasõbralik, lihtne, usaldusväärne jm.
- ✓ Mitmed sõitjad mainisid, et sõidavad ööbussiga kodule lähemale ning edasi lähevad taksoga, mis tuleb siis odavam.

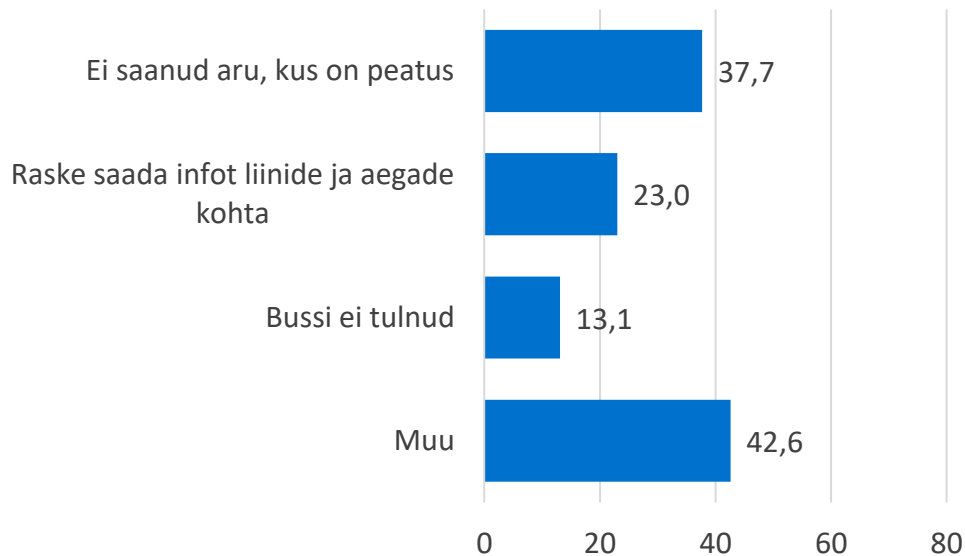
Sihtkohta liikumine, kui ööbussi ei oleks

- ✓ Kui ööbussi ei oleks, kasutaks enamik küsitletud sõitjatest taksot või tasulist sõidujagamist ning ligi kolmandik liiguks jalgsi.
- ✓ Elektritõukeratast mainis alla kümnendiku (nende osakaal oli suurem alaealiste hulgas).
- ✓ Ka ööbussi kasutades on osadel vaja seda kombineerida jalgsi käimise või taksosõiduga.

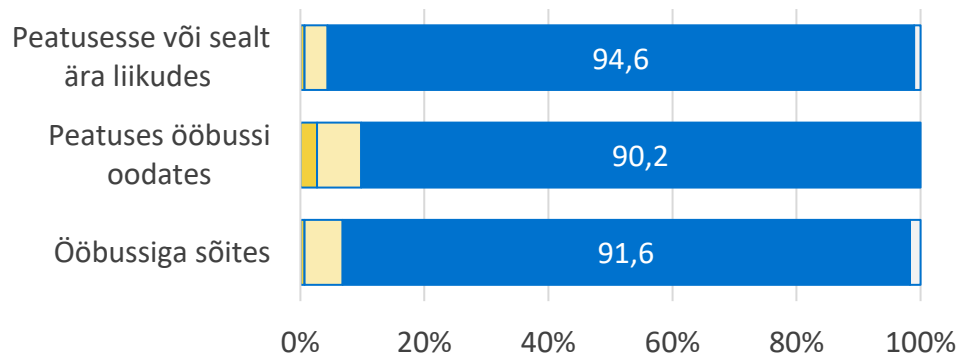
Ööbussi kasutamisel esinenud takistused

NENDEST, KELLEL ESINES TAKISTUSI (n=61)

- ✓ 79% küsitletud sõitjatest ei ole ööbussi kasutamise käigus raskusi olnud ja viiendik märkis takistusi.
- ✓ Kõige rohkem oli segadust seoses peatuse ülesse leidmisega. Nt osad ei saanud aru, et ööbussi Balti-Jaama peatus on maaliinide peatuses.
- ✓ „Muu“ vastuse all märgiti veel: buss hilines, bussid sõidavad liiga harva, joobes inimesed, buss ei liigu igale poole, ei leidnud internetist infot jm.

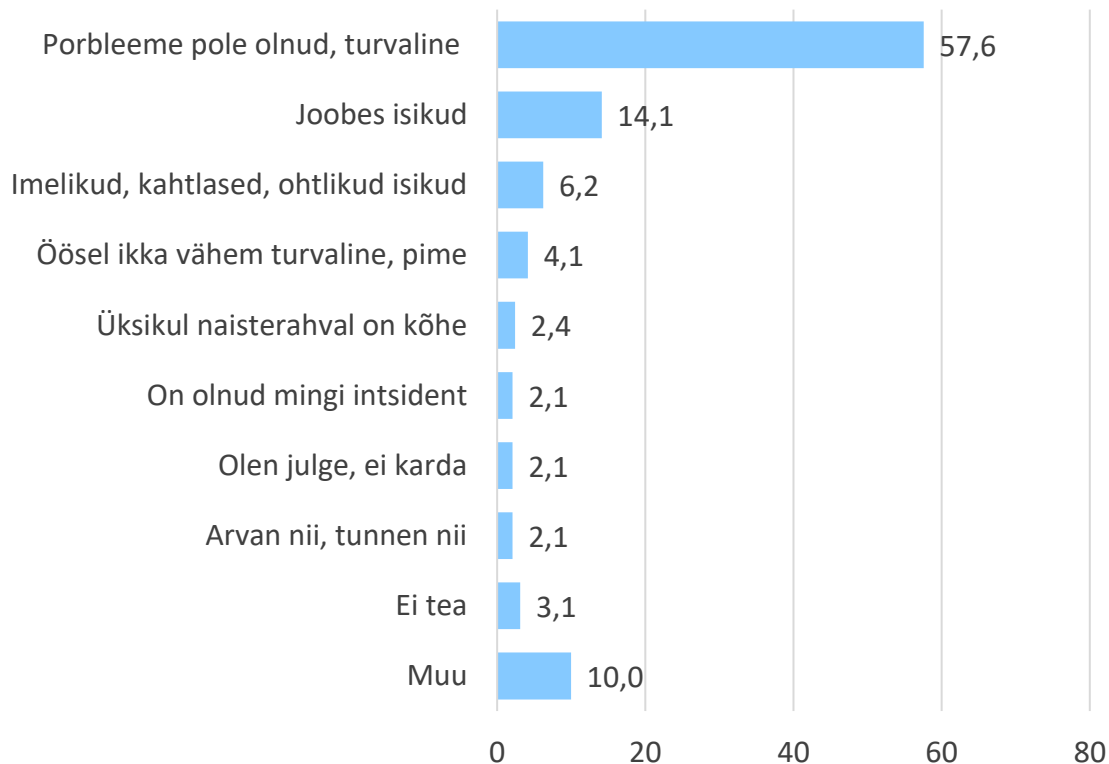
Hinnang ööbussiga liikumise turvalisusele

	Ööbussiga sõites	Peatuses ööbussi oodates	Peatusesse või sealt ära liikudes
■ Ebaturvaliselt (1-2 palli)	0,7	2,7	0,7
■ Nii ja naa (3 palli)	6,1	7,1	3,7
■ Turvaliselt (4-5 palli)	91,6	90,2	94,6
■ Ei oska hinnata	1,7		1,0

- ✓ Turvalisust hinnati 5-pallisel skaalal.
- ✓ Üle 90% küsitletud sõitjatest tundsid ennast ööbussiga liikudes turvaliselt.
- ✓ Veidi madalama hinnangu andsid turvalisusele naised. Lisaks sõitjad, kes olid ööbussi kasutanud üle kolme korra. Nendest tundis ennast bussis ja peatuses turvaliselt 85%; harvemini sõitnutest 93-96%.

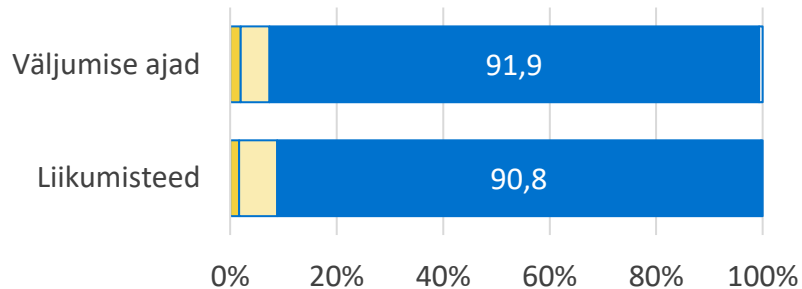
Turvalisuse hinnangu põhjendused

- ✓ Sõitjatel paluti lahtise vastuse vormis kommenteerida enda hinnangut turvalisusele. Esitatud on kodeeritud vastused.
- ✓ Üle poole töid välja, et tunnevad ennast turvaliselt, kuna probleeme ei ole esinenud.
- ✓ Turvalisust kahandavate asjaoludena toodi rohkem esile joobes isikuid, aga ka imelikke/kahtlasi inimesi ning öist aega üleüldse.

Liikumisteede ja väljumisaegade sobivus

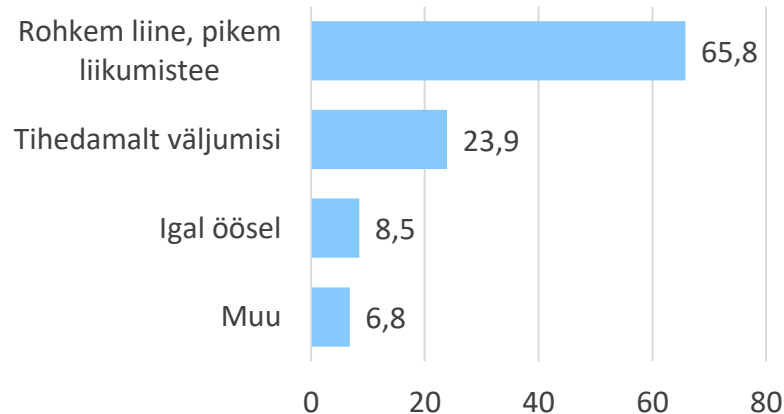
- ✓ Sobivust hinnati 5-pallisel skaalal.
- ✓ Valdavale enamusele küsitletutest ööbusside praegused liikumisteed ja väljumise ajad sobisid.

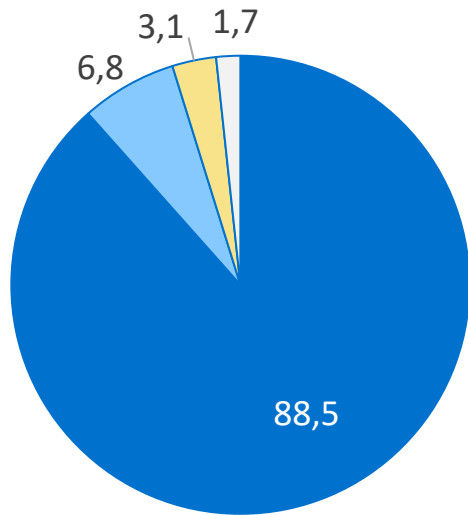
	Liikumisteed	Väljumise ajad
■ Ei sobi (1-2 palli)	1,7	2,0
■ Nii ja naa (3 palli)	7,1	5,4
■ Sobib (4-5 palli)	90,8	91,9
■ Ei oska hinnata	0,3	0,7

- ✓ Lahtise vastuse vormis küsiti ka lisavajaduste kohta. 39% vastajatest neid mainis.
- ✓ Enam toodi välja vajadust suurema arvu liinide või pikemate liikumisteede järele; nt Nõmmele, Piritale, Viimsisse, suurem tiir Mustamäel või Õismäel.

NENDEST, KES TÕID ESILE VAJADUSI (n=117)

Vajadus ööbuse sūgisel ja talvel kasutada

- Jah, oleks vaja
- Pigem oleks vaja
- Pigem ei oleks vōi ei oleks vaja
- Ei tea praegu

- ✓ Kūsitletud sōitjad mārgivad, et kasutaks ööbuse ka sūgise ja talve perioodil.

KOKKUVÕTE (1)

- ✓ **Üle poole küsitatud sõitjatest olid noored** ehk 18-29-aastased. Kuigi küsitletute vanuseline jaotus ei ole sõitjate suhtes esinduslik, võib arvata, et noored sõidavad ööbussidega rohkem. 2023. a alguses teostatud Tallinna elanike üldise [küsitluse](#) andmetel liiguvad 81% 18-29-aastastest noortest nädalavahetustel ringi ka hilisõhtusel või öisel ajal. 30-44 ja 45-64-aastastest seas oli selliseid kaks kolmandikku ja vanemate vastajate puhul kolmandik.
- ✓ **Ööbussidega liiguvad ka alaealised.** Küsitletud sõitjate seas oli 15-17-aastaseid 14%, sh sarnasel hulgal nii noormehi kui neidusid. Üle poole nendest olid ööbussiga sõitnud mitu korda. Alaealised sattusid küsitluse erinevatel päevadel, kellaaegadel ja liinidel. Nad tulid eelkõige lihtsalt linnast vaba aega veetmast, sõbra/tuttava juurest või olid tuttavate poole teel.
- ✓ Kõige suurem osa küsitletud sõitjatest tulid klubist/baarist või sõbra/tuttava juurest ja läksid koju. Töölt tulijaid oli 13%. **Ööbuss valiti transpordiks eelkõige seetõttu, et see on tasuta/odav ning mugav.**
- ✓ **Ööbusside puudumisel oleks liikumisviisiks eelkõige takso või tasuline sõidujagamine**, osad läheks ka jalgsi. Mõned küsitletud ütlesid, et saavad ööbussiga sihtkohale lähemale ja võtavad seejärel takso (mis tuleb siis odavam) või peavad veel jalgsi kõndima.

KOKKUVÕTE (2)

- ✓ **Küsitletud sõitjad tundsid ennast ööbussiga liikudes valdavalt turvaliselt**; nii bussiga sõites, peatuses oodates kui ka peatusesse või sealt ära liikudes. Madalama hinnangu andis 5-10% vastajatest ja nende osakaal oli veidi suurem naiste ja üle kolme korra ööbussi kasutanute hulgas.
- ✓ See tulemus haakub 2023. a alguses teostatud tallinlaste üldise küsitluse andmetega (viide raportile on eelmisel leheküljel). Nimelt 87% nädalavahetustel hilisõhtul või öösel ringi liikuvatest elanikest märkisid, et tunnevad ennast sellel ajal turvaliselt.
- ✓ **Ööbussi kasutamisel valdavalt takistusi ei esinenud** – nii ütles üle kolmveerandi küsitletud sõitjatest. Osadel esines raskusi bussipeatuse ülesse leidmisega (nt ei saadud aru, et Balti-Jaama peatus on maaliinide peatuses) või oli keeruline saada infot liinide ja aegade kohta.
- ✓ Praegused liikumisteed ja väljumise ajad küsitletud sõitjatele sobisid. **Üle kolmandiku vastajatest tõid** siiski **esile ka lisavajadusi**. Enam märgiti vajadust suurema hulga liinide või pikemate liikumisteede järele (nt Nõmmele või Piritale, suurem tiir Mustamäel või Õismäel), samuti tihedama sõidugraafiku järele.
- ✓ **Küsitletud sõitjatel oleks vaja ööbussi kasutada ka sügisel ja talvel**. Selle näitajaga haakub 2023. a alguses teostatud Tallinna elanike küsitluse tulemus. Pooled (49%) öisel ajal ringi liikuvatest linlastest märkisid, et ühistransport võiks öösel paremini kättesaadav olla ning kõige rohkem tõid seda esile noored (u kaks kolmandikku 18-29-aastastest).